

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

szgyár

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentesen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 ft - kr.
Félévre - - - - - 5 ft - kr.
Negyedévre - - - - - 2 ft 50 kr.
Egy órára - - - - - 1 ft - kr.

Hirdetési ár:

Ottasáhos petitor egyszerű beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. -
Nyilttér 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd Május 5.

88. szám.

A városi tanács üdvözlő irata a kir. táblához.

Debreczen sz. kir. város tanácsa követ-
kező üdvözlő iratot intézte P u k y Gyulához,
a kir. tábla elnökéhez:

Méltóságos elnök ur!

A folyó 1891. évi április 29-ről 103/eln.
szám alatt kelt nagybecsű átiratában méltó-
tatott minket értesíteni arról, hogy a debre-
czeni tekintetes kir. itélőtábla a f. 1891. évi
május hó 5. napján d. e. 10 órakor tartandó
nyilvános alakuló ülésével működését meg-
kezdi, a mely értesítést örömteljes szívvel
vettük tudomásul.

Mindenkor jól tudtuk mi azt, hogy a
kir. itélőtábla minő fontos tényezőt képvisel
ezen város anyagi, de különösen szellemi fej-
lődésének előmozdításában s intellektualis erő-
nek gyarapításában s épen ezért évtizedek óta
aggódó gondoskodásunk tárgyát képezte azon
körülmény, s ezt az igazságügyi kormányzat
előtt minden alkalommal kifejezésre is juttat-
tuk, — hogy a kir. táblák szétosztása alkalmával
Debreczen sz. kir. város egy kir. táblát
nyerjen.

És most, a midőn e czélra irányzott
törekvéseinket fényesen jutalmazza s hő
vágyainkat olyan bő mértékben teljesítve lát-
juk: kedves kötelességünknek ösmerjük, hogy
méltóságodat és a vezetése alatti tekintetes
kir. itélőtáblát a megalakuló nyilvános ülés
alkalmából szívünk teljes örömevel üdvözljük,
igérvén, hogy ezen nagyérdemű testületet
magasztos hivatásának teljesítésében erőnkhez
képest mindenkor készségesen támogatandjuk
s reménylünk, hogy a közjólélmény előmozdítása
körüli működésünkben erkölcsi és szellemi
gyámolítását ezen testület nem fogja tőlünk
megvonni.

A midőn a tek. kir. itélőtábla nagyfon-
tosága működéséhez a mindenható segédelmét
és áldását kérjük: egyuttal kívánjuk, hogy a
tek. kir. itélőtábla és annak egyes tagjai vá-
rosunk falai között állandó békés lakozást és
kellemes otthonot találjanak.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanács-
ának 1891. április 30-án tartott üléséből:

Simonffy Imre Zöld Mihály
kir. tanácsos, tb. tanácsnok I. alj.
polgármester.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A fecskéfészék.

— Elbeszélés. —

Irta: Margittay Dezső.

(Folytatás.)

Ilonát kezdte nyugtalanítani ez a kör-
ülmény.

— Mintha csak megtudta volna valakitől,
hogy apának feltűnt gyakori megjelenése!
— gondolta magában. De hiszen nem volt
senki jelen, a ki tudtára adhatta volna. —
És miért vettem én észre, hogy most ritkáb-
ban jön?

Nem válaszol magának egyenesen. —
Meggzokta már, hogy gyakran eljőjön . . .
olyan kellemesek voltak azok a harmasban
eltöltött esték a kertben . . .

Ott ült mellette a kerti padon; nem
szólt hozzá; talán rá se nézett; de azért ő
érezte, hogy mellette van és meg volt elé-
gvedve; valami jóleső derű és nyugalom lepte
el a szívét.

Most, hogy Zombor megkritikotta látó-
gatásait, sohase mennek le a kertbe s Iloná-
nak bőséges alkalmá van a nagy erkélyen
sétálva elmélkedni a multrol; összehasonlítani
azt az érzést, melyet a kerti séták alatt érzett,
azzal az elhagyatottság érzetével, melyet
most itt, egyedül sétálva érez.

Busan, elmerengve tekint le a kert ho-
mályába.

A bokrok között valami emberi alak mo-
zog. Mindenütt a legmélyebb árnyat keresve.
A torony aljához közelit, melynek falához, a
második emeleten, a Malvin által magasztalt
„fecskéfészék“ forma erkély van ragasztva, a

A királyi tábla első napja.

Debreczen, Máj. 5.

Fényes betűkkel lesz fölírva Debreczen
város eseményekben gazdag történetében má-
jus 5-dike. Az a nap, melyen a szét osztott
királyi itélő táblák egyike Debreczenben
működését ünnepélyesen megkezdte; az a
nap, melytől kezdve számítatik, hogy Debre-
czen sz. kir. város a jog és igazságszolgálat-
tás terén is északkeleti Magyarország öt
vármegyéjének fővárossá lett.

Ismétlésekben bocsátkoznánk, ha bőve-
ben méltatnánk ennek a nagy napnak, ehhez
a naphoz csatlakozó óhajta várt eseménynek
társadalmi, szellemi és anyagi jelentőségét
Debreczenre nézve. Csak örömmel tejezzük
ki, hogy hosszu és nehéz küzdelmeink után
a törvényhozó testület bölcsesége, felséges
királyunknak akarata egyik királyi itélő tábla
állandó székhelyévé tette Debreczent.

Legyenek a felső bíróság századokon ke-
resztül falaink között működve hü öre a jog-
nak és igazságnak.

Legyen egyik leghathatóbb tényező
Debreczen társadalmi és szellemi életének
ellevenségekben, nagyvárosias színvonalra emel-
kedésében.

Ujra meg újra melegen üdvözljük a
haragok zugása mellett, háromszínű lobogók-
kal diszitett házaink között az Isten szent
házába felvonuló királyi tábla tiszteletreméltó
személyzetét.

Üdvözljük Debreczen város új lakosait,
a mi kedves új polgártársainkat.

Ünnepet ült ma Debreczen városa. Meg-
látszott ez az emberek és a házakon. Nem
csupán a hivatalos személyek, a polgárok
közül is sokan ünneplő ruhákat öltözték fel.
A piac utczán s a piac utczába torkoló főbb
utczákon minden házon zászlók lengették,
némelyiken több is. A városháza ormózára a
város színeit viselő hatalmas kék-sárga lobo-
gót vonták fel. A többi városi épületeken is
kék-sárga lobogókat tűztek ki.

Már reggel 7 órákor ritkán előforduló
élénkség volt észlelhető a városháza és a
királyi tábla egyik helyiségeül szolgáló br.
Podmaniczky ház között. Gyönyörű májusi
nap kedvezett az ünneplésnek. — A hatóság-

füldsintet pedig a kertészek arra szokták
használni, hogy szerszámokat rakják bele.

Az alak itt rövid pár pillanatra megál-
lapodik, aztán eltűnik a fal mögött.

Ilona gépiesen kísérté tekintetével.

— Valamelyik kertész lesz, a ki az esz-
közöket rakja a szokott helyre, — goldolja
magában s megfordulva, az erkély másik vé-
gére sétál.

Az emberi alak pedig ez alatt egy kules-
csal kinyitja a szerszámkamrának használt
fülkéből nyíló ajtót s a torony csigalépcsőjén
ismerős otthonossággal megy fölfelé, egész a
második emeletig; ott ismét fölnyitja a lép-
csőt elzáró ajtót s egy félig megvilágított
kicsike szobába lép, melynek levegője tele
van édes illattal, butorzata pedig csupa bár-
sony, csupa selyem, csupa puhaság, csupa cse-
cebecse.

A szoba közepén, arccal az ajtó felé
fordulva áll Malvin.

Fehér csipekpengyola van rajta; haja
— minden fonás nélkül, — egy laza csomóba
fogva van föltűzve feje tetejére.

— Amadé! — tesz az érkező felé egy
pár lépést, mindkét kezét elébe nyújtva.

Ez leveszi válláról a köpenyt, melyet
valószínűleg azért viselt, hogy a kerten ke-
resztüljövet, alakját elleplezze s egy székre
dobja, aztán megfogja a nő kezét s egy kis-
csike divánhoz megy vele, a hol mind a ket-
ten leülnek egymás mellé.

— Mindenekelőtt azt magyarázza meg
nekem, — kezdi Amadé, — miért jutott eszébe
lakásom előtt elköcsizni, hogy a hívási jelt
megadja?

— Mert nagyon fontos közölni valóm van.
— Miért nem irt inkább egy sort vagy
egy szót: „Jer!“

— Hova gondol? A nőt többnyire az
éféle irkálások vesztik el. — Oh, egy nyu-

gok a városháza nagy termében gyülekeztek.
A városi tanács, és tisztikar, a vármegyei
hatóság, a törvényszék és járásbírótság, az
ügyvédi kar, a közjegyzők, vasuti üzletveze-
tőség, a pénzügyigazgatóság, posta és távirada,
a kereskedelmi kamara a kereskedő társulat,
a törvényhatósági bizottság tagjai százával
jöttek össze. A királyi tábla személyzete a
br. Podmaniczky háznál gyülekezett.

Nyolcz órakor megkondult a ref. nagy-
templom öreg Rákóczi harangja s a többi
harangokat is meghuzták.

Megkapó látványt nyújtott a fényes
men-t, melyben a komoly fekete ruhákkal
sűrűen váltakozott a díszmagyar öltöny.

Tizenkét-tizenkét megyei és városi pa-
rádés hajdu nyitotta meg a menetet. Eöl
P u k y Gyula a királyi tábla elnöke haladt,
S i m o n f f y Imre kir. tanácsos polgármester
és R á s ó Gyula Hajduvármegye alispánja
között; mindhárman díszmagyarban.

A elnök után Csató Ferencz és Széll
Farkas tanácselnökök mentek díszmagyarban
s aztán a kir. tábla többi tagjai, majd a ha-
tóságok képviselői. A nagytemplom előtt csat-
lakoztak a menethez a katonai tisztikár, a
főiskola és a többi tanintézetek tanárai, vala-
mint az ev. ref. presbyterium. A nagytemplom-
ban a már közötti rendben elhelyezkedvén a
közönség, az isteni tiszteletet a főiskolai kán-
tus nyitotta meg Beethoven „Disóit téged
nagy égi Teremtő“ kezdetű szép énekével
Mácsay Sándor kantus praeseps vezetése alatt.

A közönség felállóra a „Jövel Szent lélek ur
Isten“ 37-dik dicséretét, aztán az alkalmi
223-dik dicséretét énekelte.

A segédemet kérő és hálaadóimát nt.
Némethy Lajos ur mondotta. Az imádságba
befoglalta a királyi tábla működését és sze-
mélyzetét. Végül lendületes szavakban áldást
kért a házára, a királyra, a kormányzókra,
városunkra, a felekezettek közötti testvéri
szeretetre.

A szép imádság után ismét a kántus
énekelte a CXVI. zsoltárt.

A ref. nagytemplomból a menet Piacz,
Czegléd, Batthányi utczákon keresztül az
anna-utczai r. kath. templomba vonult, a hol
énekés és zenés mise volt, melyet Szakszó
Rezső prépost plebanus betegsége miatt Eber
János derecskei apát plebánus végezett. Az
énekrezekek a következő mikedvelő urnók és
urak adták elő: Zivuskáné, Kubainé, Kuczik
Mariska (szoprán), Göt Józsa, Pröszl Ilonka,
Zivuska Irén (alt); Tordai Gábor, Harmath
Gergely, Balogh György (tenor); — Szendrő
Sándor, Pápay János, Baross Lajos és Husz
Lajos (basszisták). Közreműködött a katonai

gödt pillanatom se volna, ha kezemnek csak
egy vonáska is volna valahol.

— Éa pedig megkövetelném, hogy tel-
jesen nyugodtnak érezze magát, akárhány le-
vele is volna a kezeim között.

— Nem, nem . . . Ne vitatkozzunk e
fölött! Éa bízom önben — jól tudja! De nem
tértek el nézeteimről. — Inkább kikocsiztam,
hogy megadjam a hívási jelt.

— S ha nem vettem volna észre?
— Addig figyelmeztettem volna, míg
észreveszi.

— Vagy ha más is megpillantotta volna
a piros szarogot?

— Oh, hát olyan vigyázatlannak ismer-
engemet?

Amadé könnyedén mosolygott.

— Nem, nem! — Ön valóban maga a
megtestesült óvatosság! — No és mi az a
fontos dolog, a mit velem közölni akar?

— Illés gyanakszik.

— Azt már mondta egyszer, mikor a
kerti sétákra vonatkozó kérdését közölte ve-
lem. — Hiven követtem utasítását: nem hagy-
tam föl látogatásaimmal, de megkritikottam.

— Ez azonban nem azt eredményezte, a
mire számítottam . . . Tapintatlanul csele-
kedtem! — Önnek tovább is jönnie kellett
volna, mint azelőtt; — hiszen volt rá czim!

— Egy pillanatig meg is nyugodott benne
Illés, kivált mikor látta a lányának elpirulá-
sát, zavarát.

— Elpirult?

— Azt hiszem, hogy belészeretett a
szegény!

— Pedig lehetőleg hidegen viseltem
íránta magamat, hogy megkíméljem! — je-
gyezte meg Amadé, kissé összeránczolt sze-
möldökkel.

zenekar is, Czapek karnagy vezetése alatt.
Visszafelé jövet a menet Teleki és Piacz-utczán
vonult el Podmaniczky házból lévő kir. táblai
helyiségbe, hogy ott a kir. tábla megtartsa első
ünnepélyes nyilvános ülését.

A kapuban diszportás állott ezüstös
botjával; s a ki az ülés terembe csak külön
meghívó jeggyel bocsátotta be az urakat.
Az öt ablakos ülésterem egyik felében
ezáz személyre való ülőhely volt készítve;
másik, korláttal elválasztott felében a királyi
tábla személyzete foglalt helyet. A felső félkör
alaku asztalnál, mely fölött ő felségének, a
királynak olaj festésű álló arczképe függ, ült
P u k y Gyula, a királyi tábla elnöke, töle
jobbra C s a t h ó Ferencz, balra S z é l Farkas
tanácselnökök.

Előttük ültek a tábla többi tagjai.
Elnök a királyi táblák szétosztását elrendelő
és ő felsége által szentesített törvéyre és
a vonatkozó igazságügyi miniszteri rendeletre
hivatkozva megnyitja a debreczeni kir. itélő
tábla alakuló ülését. — Az ülés jegyzőkönyve
vezetésével megbizza Hilán Jenő tanács-
jegyzőt.

Felolvastatott a kir. tábla és a főügyész-
ség személyzetének teljes névsora melyet
már közöltünk. Ezután következett az eskü
letétel ünnepélyes, fölemelő jelenete.

Az eskümentákat, melyekben hűséget
fogadnak ő cs. és apostoli kir. felségéhez, a
felséges uralkodó házhoz, Magyarországhoz
és ennek alkotmányához, Pálffy István elnöki
titkár olvasta.

Puky Gyula elnök, kardját leoldván, kü-
lön tette le az esküt.

Cserna Vincze főügyész is külön mon-
dotta az esküt.

A tanács elnökök és a bírák együttesen,
Pongrácz Jenő főügyési helyettes külön tet-
ték le az esküt.

A közönség, mely többnyire a város,
és vármegyei hatóság tagjaiból, ügyvédekiből
tanárokból állott, mindegyiket lelkesen meg-
éljenezte s ez a tüstetés az ünnepélyes
ülés alatt gyakran ismétlődött. —

Az elnöki titkár és a kezelő, segéd szemé-
lyzet az elnöki teremben ülés után tették le
az esküt.

A fogalmazók és a barendelt tanács-
jegyzők eskületételre nem köteleztettek.

Az elnök eskületétel után a debreczeni
királyi táblát ünnepélyesen megalakultnak
jelentvén ki a következő nagy figyelemre
méltó

elnöki megnyitó beszédet
mondotta:

elmaradását s újból gyanút fogott, a mi ter-
mészetes is . . . most már belátom.

— De csak nem gondolja, hogy . . .
— Mindent gondolok! — Mindig a leg-
rosszabbra kell elkészülve lennünk. Az ellen-
felet mindig a legravaszabbnak és legoko-
sabbnak kell vennünk s ahhoz mérten kell
elintéznünk a dolgainkat, hogy bajba ne
jussunk.

— Oh, milyen okos asszony ön, szépsé-
ges Malvin!

— Gonyol? — Ön meg se tudja álmodni,
hogy Illés mindenre lenne képes? . . . A
cselédkeket zsoldjába fogadja s ha valaminek
nyomába jönne . . . Tudja-e, hogy a nőt, a
kit férje kilök a házából, mi várja? . . .
Borzasztó még csak rá gondolni is! — Mit
mondanának hozzá atyám, nővéreim? — Mi
sors várna réam, a társadalomból örökre ki-
dobottra?

Várakozó pilantással nézett Amadé ar-
czába, mintha azt hinné, hogy annak mondania
kell erre valamit.

Talán azt várta, hogy Zombor azt fogja
mondani:

— Hát én? — Az nem jut eszébe, hogy
én is itt vagyok; nőtlen vagyok s jövate-
hetném a bajt?

Hanem Zombor nem mondott semmit. —
Közönyösen játszott a Malvin rózsás ujjával,
melyeket kezében tartott.

— Tehát — folytatta kis szünet után
Malvin — azért akartam önnel ma találkozni,
mert tudtára kellett adnom, hogy Illés újabb
gyanút fogott.

— Ön az oka; miért nem oszlatja el?
— Hisz önnel minden sikerül, ha akarja.

— Nem! nem minden!
— Ah, értam! — Azt akarja, hogy én
is s gitségére siessék — végtelges kimaradá-

Kelesztessy Károly 1 jh. Lencz Géza 1 th, és Matolsev Sándor 2. jh.

A „Debreczeni Nagy Városi Értesítő” vasárnapi száma már Márk Endre ügyvéd felelős szerkesztő, Harmath Gergely és Nagy Zsigmond tanárok, főmunkatársak szerkesztésében jelent meg, — változatos, élénk tartalommal. A térszere rovatban Vértési Arnold és Szabolcska Mihály neveivel találkozunk. A lap támogatását dolgozataikkal igen sokan ígérték meg. — Az új szerkesztőség beküszöböltében kijelenti, hogy őket mindig a közérdek előmozdítása vezérli. Tárnyilag csak azok lesznek és nem személyeskednek. — Melegen üdvözljük az új szerkesztőséget!

— **Eljegyzés.** Benedek János író-társunk, a fiatal költő generáció egyik jeles tagja a napokban jegyezte el Polyságon Lámó Olgát a kisasszonyt, Lámó György biztosító intézeti főhivatalnok bájós leányát. Szívvel gratulálunk a szép frigyhez.

— **A debreczeni íz. hitközség** 13000 frtos költsön kötvényeinek terv szerinti 2-ik kisorsolása 1891. évi május hó 7. napján délelőtti 11 órakor, Paksy Imre kir. közjegyző ur közbejöttével a hitközség szent-anna utcai tanácstermében megtartatik s erre az érdeklődők ez uton hívatnak meg. Az esedékes 2. számú szelvény bármikor, a kisorsolt kötvények pedig 1891. június 15-től kezdve Weinberger Lajos hitközségi pénztárnok urnál beváltstók. Debreczen 1891. május 1. Az íz. hitközség előljárósága.

— **Az érettségi vizsgálatok.** Az idén megtartandó érettségi vizsgálatokra vonatkozólag a kultuszminiszter a tanterületi főigazgatókhoz rendeltetett küldött, melynek lényege ez: E vizsgálat főzójja a tanuló feltevéseinek és értelmi fejlettségének, az alapfogalmakban és alapismeretekben való biztos tudásának s általában szemlelmi érettségének puhatolása és megállapítása lévén, s külön e célra szolgáló betanításnak semmi külső sikert kereső leeresztő vizsgálati eljárásnak helye nem lehet. A tanuló gondolkodási fejlettsége tehát a középiskolai tanulmányok során megszilárdult sarkalatos ismeretekben vizsgálódó és pedig oly nemű kombinált kérdésekkel, melyek minden apró lékös adatot kizárnak. Ez okból, annak megállapítására, hogy a tanuló értelmileg eléggé fejlett-e, első és főbbzonlított a magyar írásbeli szabad dolgozat. Itt nemcsak arról van szó, vajjon a tanuló a nyelvet képes-e bizonyos technikai könnyűséggel és szabotossággal kezelni, hanem arról is, vajjon tanulmányai körébe eső valamely alkalmas tételre vonatkozólag képes-e gondolatait kellőképen elrendezni s egymáshoz kapcsolni, kiemelve azt, ami lényeges és elhatározó, értelmeseen felhasználva ismereteiből azt, ami a kitűzött tételre vonatkoztható. Azon esetben tehát, ha a nyelvileg különben helyes dolgotban a kelések a megkívánható mértékben feltalálhatók nem volnának, az illető tanuló szóbeli vizsgálatra nem lesz bocsátandó. A történelemre a tanuló felmerült az az észrevétel, hogy a tanuló általában tájékozatlanok a világtörténeti eseményekben, még azokban is, melyek a magyar történettel szorosan összefüggnek; továbbá, hogy a kellő földrajzi tájékozottságuk is hiányos. Ezért a tanárok a történelemre vonatkozó kérdéseknél figyelemmel legyenek arra az összefüggésre is, mely az illető hazai történelmi rész és ennek világtörténeti háttere közt fennáll; továbbá, hogy kellő súlyt helyezzenek a történelmi vizsgálatnál a földrajzi vonatkozásokra is. Az ímént említett részekből való feleletek az érdemjegy megállapításánál szintén számba veendő. A természettanból mind a tanításnál, mind a vizsgálatoknál csupán csak a legszükségesebb matematikai levezetésekre kell szorítkozni. Ami általában a vizsgálat módját, s az examinálást illeti, az ugynevezett szájbáadásnak minálunk nagyon elharapódzott módja mindenütt a lehető szűkös korlátok közé szorítandó. Kétféleképpen merül fel a nyolcadik osztályok évi tanjegyének beszámíthatása tekintetében, erre nézve egy szó a rendelet, hogy rendszerint csak az érettségi írásbeli és szóbeli vizsgálaton nyert érdemjegyek vehetők döntőknek, s az év-végi érdemjegy csupán kétes esetekben szolgálhat tájékozásul. Ahol az írásbeli érettségi vizsgálatokon csempészetek fordulnak elő, ott a tanári testületek a legéberebb ellenőrzésre kötelezettenek. A miniszter e rendeletet tehát egy része az érettségi vizsgálatok s a g r i t á s t i n v o l v á l j a, másrészt meg a tanuló gondolkodási fejlettségének megvizsgálására irányítja fő figyelmét.

— **Elfogott zsebtolvaj.** Ma délelőtti rendőrség egy többször büntetett zsebtolvajot fogott el Szmatana Anna személyében. Az illető először Török Sándorné pénztárcáját lopta el, de észrevétlenül, a tárcát ellökte s elmenekült. Nem sok idő múlva azonban Kálmán Károlyné zsebéből lopott ki 16 frtot, azonban rajta vesztett s elfogott.

— **Lakhelyváltoztatás.** A debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség jegyzői hivatala a széchenyi utcai 1768 számú Varga Károly ur féle házába tételt át.

— **Lövészet.** 1891. május 3-án tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek legjobb szeglyővel: Kovács Gyula 1 db. 10 frankos aranyat, legjobb mélylövessel: Szűcs Károly 1 db. 2 ftos tallért, legtöbb körülövessel: Füst Ödön 1 db. 1 ftos tallért.

— **Szülőajtási tanfolyam.** Néptanítók részére szülőajtási tanfolyam volt Fr-Diószegen április 20-tól 26-ig. Résztvett benne 24 néptanító. Délelőtti elméleti, délután pedig többnyire gyakorlati előadást tartott Balassa István vinczellérképezedei igazgató. Főbb vonalaiban elméletileg szó volt a filokszáz elleni védekezés módjáról u. m. elárasztás, gyérités, amerikai ellentálló vesszőkkel és immunus homokba való telepítésről. Az elárasztásról, mint az Érmelléken nem igen alkalmazható védekezési módról csak általában, a gyéritésről részletesen az amerikai szőlőkkel való védekezési módról pedig teljes részletességgel. Az immunus homokba való telepítésről az idő rövidsége miatt nem lehetett szó. Gyakorlatilag foglalkoztak a tanítók a szőlőfák ojtásának különféle nemeivel.

— **A mikes-pércsi véres harcban** részt vett rablócsigánybanda elfogott tagjairól azt a kevésbé híbető hirt halljuk, hogy őket, miután a sebesülések miatt legnagyobb részük kórházba kellene szállítani. Derecskéről szabadon bocsátották. A szekér cigányt máig sem fogták el.

— **Nyári helyiség.** A Hungária kávéház díszes kerthelyiségei már megnyitottak. Kintő hűsítő italokról gondoskodva van.

— **Védhímlőoltás a városban.** Debreczen szabad kir. város rendőrfőkapitánysága köz-hírré teszi, hogy az évenként hivatalosan teljesítendő védhímlő oltás f. évi május 10-dikén megkezdetik és minden következő vasárnapon d. u. 2 órakor az alább megnevezett kerületi orvos uraknak szintén alább megjelölendő lakásán folytatattni fog; nevezetesen: 1. a Péterfia és Csapó-utcai város részekben eladókra nézve Dr. Balkányi Ede I. sz. kerületi orvosnak Rózsater 12. sz. a. lakásán. 2. a piac és hatvan utcai város részekben lakókra nézve Dr. Kenéz Gyula II. dik kerületi orvosnak Czegléd utca 2154. sz. a. lakásán. 3. a Varga és Czegléd utcai város részekben lakókra, valamint a külsőségekben behozottakra nézve Ujházi Károly III. dik kerületi orvosnak Teleky utca 2166. sz. a. lakásán. Szülők és gyámok, általában mindazok, kik gyermekekről gondoskodni tartoznak, kötelesek ezeket éltüknek első évében, a mennyiben valóságos hímítő ki nem állottak, beoltani. Ha ezen beoltás az orvos véleménye szerint eredménytelen maradt, akkor a védhímlő oltás a következő évben, — és ha ekkor is eredménytelen maradt, a harmadik évben is ismétendő. Az elemi népiskolába belépő tanköteles gyermek, felvétele alkalmával köteles igazolni azt, hogy jó sikerrel beoltva, vagy a legutóbbi 5 év alatt valóságos hímítő állott ki, esetleg hogy e törvény értelmében fel van mentve a beoltási kötelezettség alól. Ha erre külön bizonyítvány lenne szükség, az belyegtelen és díjmentesen állítandó ki. A nyilvános és magán iskolák és tanintézetek növendékei életük 12 ik évének betöltése előtt, iparos tanoncok pedig felvételi alkalmával újra oltandók, ha az újraoltási idő előtt 5 éven belül valóságos hímítő nem állottak ki, vagy nem igazolják, hogy azon időn belül eredményesen beoltva voltak. Azon növendékek és ipartanoncok, kik nem igazolják, hogy életük 12-ik évéig újraoltattak, vagy 5 éven belül sikeresen beoltva lettek, vagy valóságos hímítő állottak ki a tanítók, illetőleg iparos igazdájuk által az illetékes elsőfoku egészségügyi hatóságoknak bejelentetnek. A hatóság az ily növendékek újraoltása iránt megteszi a kellő intézkedéseket. Az, ki a gyermek első beoltására jelen törvény által kötelezve van, ha ebbeli kötelezettségének nem tesz eleget, az elsőfoku egészségügyi hatóság által első ízben megintetik s kötelezettségének záros határidő alatti teljesítésére utasítatik. Ha ez illető a reá rótt ezen kötelezettségnek a kitűzött záros határidő alatt nem felel meg, 1 ftrttől 50 ftrig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Felhívatik tehát a lakosság hogy a védhímlő oltás körüli, a törvény fentidézett szakaszaiban előirt kötelezettségét, a törvényes következmények terhe alatt pontosan teljesítse.

— **A nagy Hortobágyról.** Május, a tavasznak e kedves gyermeke, a nagy Hortobágyra is szép meleg, verőfényes időt hozott. Ezen időjárás azonban nem felelteti el azon károkat, melyeket a rideg tél és zordon tavasz okozott. Számos gazdának pusztult el a jószága s félt, hogy az áprilisi rozsz időnek még ezután is sok áldozata lesz, mert a hűvös időjárás a gyenge báránynak megrontotta a tüdejét. Örömmel írhatjuk, hogy a mi csak reményeséget nyujthat a nyári jó és bő legyőre, minden meg van; be van jó minőségű mezővel egy gyeppesedő föld, hogy a talajból semmi sem látszik ki, meg van ázva hatalmasan s ha késői fagy el nem pusztítja a mezőt, jó esztendő lesz a jószágtartó emberre, különösen a sok kárt szenvedett szarvasmarha tartókra. A gulyák, ménesek, sertésnyájak kevés híjján beteltek; a különféle állatok között különböző változásokon ment keresztül a tavalyihoz irányítva a számarány. Szarvasmarha kevesebb lesz 2000 darabbal, birka hasonlóképpen: 10 több lesz 3-400 darabbal, sertés pedig éppen három annyi lesz, mint a múlt év nyarán volt.

— **A főreáliskola telke** kiválasztása tárgyában tartott vegyes bizottsági ülésről tegnap tudósítást hoztunk. A többség a hatvan utcai ugynevezett utcához telket hozta javaslatba, megvásároltatván ahhoz a szomszédos két keleti udvar és nagyujtócán egy kereszt utca nyithatása véget egy harmadik telke. — A főreáliskola helyfűl számos telek

volt kiszemelve és megtekintve egy szűkebb körű küldöttség által Csapó, Czegléd, Péterfia, Várad és Hatvan utcán; két-három csoport telek is egy-egy utcán. — A küldöttség úgy találta, hogy igen nehéz alkalmas, kellő nagyságú, legalább is 1200 □ öl területű telket találni, különösen nehéz azért, mert egyik főkelek az, hogy a telek lehetőleg sarok telek legyen, — mert csak így adható meg a kellő világosság a tanhelyiségeknek. Előny adandó az olyan telkeknek is, a melyeken az épület északi és keleti világítást kaphat. — Péterfia, Csapó utcán a Slezák udvar, Kainráth és Budaházy udvar, Kovács kaszárnya és Baross udvar, Oláh kaszárnya, Czegléd utcán a Patay ház vagy a Tóth Lajos háza, Várad utcán a Molnár Györgyné háza, Hatvan utcán a Jeney Döcsöky és Szabó házak egymagukban vagy nem elegendő terjedelműek, vagy ha azok is, oly drága árón volnának megnyerhetők, hogy az kétszeresen is felülmúlja a telekvásárlásra megszavazott 35 ezer forintot. Legutányosabban megszerezhető az a három telek, melyet a vegyes bizottság többsége ajánlatba hozott. — A város utcáinak egymaga közel 800 □ öl területű s most alig van valami haszna; a rajta lévő épületek sem sokat érnek. — A megvásárlandó három telek sem kerül többé 35000 ftrnál s ezen összegből még egy 6-8 szes kereszt-utca is nyitható, a mi nem csupán az iskola épülete nézve szükséges és lesz nagy előny, hanem szükséges közlekedési és tűzrendészeti szempontból is. Az iskola épület igen nagy frontot nyerhet észak és kelet felé. — Aránylag nincsen is messze a központtól, nincs masszebb, mintha a reáliskola Csapó, Czegléd vagy Várad-utca derekára építteték. — Nem tagadja senki, hogy legjobb volna az iskolát a piacra, vagy piac közélébe építtetni, de ennek sajnos, több rendbeli akadály van, amelyek igen nagy áldozatok árán volnának legyőzhetők. Ha azonban a törvényhatósági bizottság hajlandó ezeket az áldozatokat meghozni, úgy lehetővé válik, hogy a főreáliskola impozáns épületével a piac-utca környékét díszítsük.

— **Májusi teendők a kertben.** A trágyázásra szorult gyümölcsfák trágyázásának ideje most van; trágyázzuk meg lugtrágyával. Az ojtványokat oldjuk fel szoros kötelekkel alól, a mutatkozó vízajtásokta távolítsuk el, mert a nemes hajtást elnyomják. Az utolsó évben szemetelt gyümölcsfák és rózsák most eresztik nemes hajtásaikat. Kössük meg ezeket s a vízajtásokat vágjuk el. A konyhakerti vetemények palántáit, ha még nincsenek elültetve, ültessük el mielőbb. Borsót és hónapos retket másodsor vessünk. Nyári retket és kaporot szintén most kell a szabadban vetni. Sáraz időben a veteményes ágyak öntözését semmi esetre se mulasztjuk el. Májusban a gyom is erősen burjánzik kiirtására nagy gondot kell fordítani. A rózsaaalenyokról távolítsuk el a vízajtásokat mind. A télen ojtott közsmétéket és ribikéket a szabadba ültetjük. Erős napütés ellen befűdjük őket. Május második felében az üvegházakat kiüritjük: a verbenákat, pelargoniumokat, fuchsiákat, geraniumot most ültetjük a szabadba. Az elvirágozott tulipánokat és jáczintokat felszedjük, arnyas, hűvös helyen lassan megszikkasztjuk, azután a földtől és tonyadt levelektől megtisztítva, száraz szellős helyre tesszük, a hol augusztus — szeptemberig maradnak, a mikor újra kiültetjük a szabadba. A georginákat is már most kiültetjük.

— **Gazdasszonyok figyelmébe.** A központi tejszarnok, melynek egy új üzletág itteni meghonosításának olyan nagy érdeme van, tudatja, hogy máttól kezdve naponként gróf Stubeberg uradalomból friss thea vaj kapható. A nagyerdei kert lakók és kint a nagyerdőnyaralók értesítetnek, hogy a központi tejszarnok a kertekbe naponként tisztán kezeltejet szállít. — Megrendeléseket elfogad a tejszarnok a kistemplom-bazár épületben.

— **Irodalom és művészet.** Péter Gábornak „Florentine” című munkája kikerült sajtó alól s szétküldése folyamatban van. Felkértek mindazok, kiknél még a gyűjtő iverk kint vannak, hogy azokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Elfizetéseket elfogad a szerző, városháznál levő hivatalos helyiségében is.

— **A közönség köréből.** Csapó-utczáról tegnap délután két közrendőr egy garázdálkodó részeg jembert hurcozt a városházhoz. — A részeg nap-számom hol könyörgött, hogy bocsássák őt szabadon, hol rugdalozott és káromkodott az egyéni szabadság guzsbakötése miatt.

Azt hiszem azonban hogy a rendőri közegeket ez nem jogosíthatja fel arra, hogy egyverőkkel véresre ütlegljenek és szurkáljanak egy tehetetlen embert, akinek kezei úgy össze vannak kötözve, hogy a kétél mélyen bevágódik a kézsuklóba s a közönség nem hívankozik olyan látványosságra, mely felháborítja az emberiesen érző sziveket. — A véres kegyetlenkedés különben fűjlesztett a rendőr főkapitánynál.

— **Egy szentanu.**

A DEBRECZENI telefon vállalat Aprilis havi kimutatása. **NEVSORA** beszélő állomásainak.

75. Államvasutak üzletvezetője.	66. „Kegelet” temetőkezei intézet.
69. Államvasutak állomásnöke.	74. Légszuszogó.
42. „Angol Királynő” szálloda.	51. Dr. Legányi Gyula orvos.
34. Dr. Balkányi Emil orvos.	1. László Albert könyvkereskedése.
40. Dr. Balkányi Miklós ügyvédi iroda.	53. Dr. Magy. francia biat. társaság.
91. Dr. Balkányi Miklós lakás.	15. Magyar királyi kávéház.
84. Bauer és Társa gépgyára.	48. Méntelep parancsnoka.
8. Berger Henrik iroda.	72. Nyilvános zálogház.
14. Berger Henrik, nyári lakása.	44. Margit tündő.
37. Berger Jenő műépítész lakása.	49. Ormódy Lajos, nyári lakása.
93. Dr. Berger Péter orvos.	38. Osztrák-magyar bank.
65. Dr. Balkányi Ede orvos.	10. Pavillon laktanya (katonai kézenlét).
83. Casinó.	3. Dr. Popper Alajos orvos.
70. Csanak József fűszerkereskedése.	81. Rendőr főkap. magánlak.
88. Csanak József nyári lakása.	37. Rendőr főkapitányság I. ker.
90. Dr. Csikos Sándor orvos.	27. Rendőr alkapitányság II. ker. Ejjeli őrség.
18. „Debreczen” szerk.	45. Rendőr alkapitányság III. ker.
35. „Debreczeni Ellenőr” szerkesztősége.	56. Rendőrség indóházánál.
55. „Debreczeni helyi vasút” irodája.	63. Rosenberger Albert vegyes üzlet.
20. „Debreczeni hírlap” szerkesztősége.	5. Dr. Rothnek Emil gyógytára.
43. „Debreczeni helyi vasút” nygerdei indóh.	73. Riesz Lipót áttődjé.
2. Dohánygyár.	99. Rothnek V. Emil nyári lakása.
52. Első magyar ált. biat. társaság.	80. Riesz Lipót cukrársz. üzlete és sütődjé.
9. Eperkerti faraktár.	41. Rendőr alkapitányság IV. kerület.
79. Első debreczeni faksz. társaság irodája.	21. Stern József és testvére cég, faáru gyára.
46. Főerdőmester.	50. Szikszay Lajos műépítész.
68. Főispán.	12. Stern József és testvére cég kegygyára.
6. Felschl Fülöp és Fiacóg.	7. Stern József éstestvére cég üzlete.
13. Füst Mátyas és Fiacóg.	57. Taffler Ignác.
86. Föhner szálloda.	58. Termény- és áru közraktár.
85. Glück Adolf pincesz. ügynök.	61. Turai Párkay.
60. Gebauer Károly koporó gyára.	96. Tízoltóság.
62. „Hungária” kávéház.	64. Dr. Tihanyi Sámuel orvos.
81. Ipar és kereskedelmi bank.	29. Tóth Gyula vaskeresk.
94. Iparegyesületi takaréks. és hitelintézet.	25. Városház [elnökség].
39. „István” gozmalom.	26. Városi főszámvévedő.
19. Keresked. és iparkam.	97. Vásártér [baromvársz].
77. Kölcshöz segélyező egyes. szövetkezet.	32. Varga Ferencz műépítész.
47. Kohn Henrik fűszer kereskedése fő üzlet.	98. Vecsey Imre lakása.
23. Kohn Henrik fők. üzlete.	92. Weisz Mózes és Fia cég.
59. Kaszanyitzky Endre üzlete.	76. Weisz Sándor divatüz. lete.
11. Közkegyház.	28. Zádor Lajos üzlete.
82. Közpartó kávéház.	
30. Kunz József és Társa. cég.	
47. Dr. Kola János ügyvéd.	
4. Kovács Gábor ügyvéd.	
Folyó hó 1-éna forgalomnak átadva volt 83 állomás.	
E hó folyamán hozzájött 9	
Let 81	
Megszűnt állomás 1	
Forgalomnak tényleg átadva van 90	
Debreczen, 1891, április 30.	

Debreczeni telefon vállalat. Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karezag Vilmos.

Tisztelettel értesítem az előnyösen vásárolni kívánó közönséget, miszerint, a piacon Tamássy gyógyszerész ur házában lévő áruraktárt, a bolthelyiség birhatása céljából megvásárolván, az ott levő

rőfös ezikeket igen olcsón elárusítom ifj. Gyurky Sándor.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe magamat ajánlani, miszerint táncztanítástomat fő hó 12-dikén megkezdem. Idáig és ezután is törekvésem oda irányul, hogy a gyermekeket a legnagyobb szorgalommal és oiaadással oktassam. A beiratásokat minden nap eszközöm saját lakásomon Nagy-Péterfia-utca 833. szám alatt. A feltételek végett bővebb felvilágosítással szolgálók lakásomon vagy pedig a tánciskolám helyiségében Nagy-ujtoca Kozma Péter ur házában 1617-dik sz. délu. ánonként 2 órától 3 óráig, melyre a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérvé.

Maradtam kiváló tisztelettel. Nagy Imre táncztanító.

Kardos Lászlónál

czegléd-üveza.

Kaphatók a legújabb francia
batistok, zefirek,
angol és szerb-
vásznak.

HARISNYA

nők urak és gyermekek,
száma, a,

legnagyobb választék

és
legjobb minőségben

egyedüli raktár

Kunz József és Társa

czégnél

kis templom bazar. (2)

HYGEA Arczenőcs 75 kr.

Mosdóviz ára 1 frt.

Savon hygiénique szappan 50kr.

Ezen kiváló gondallal készített
szerek a bőrnek finomságot és
rugékonyságot kölcsönöznek, az
arczon lévő minden foltot, szep-
lőt májfoltot, forrósgát vagy fagyás
által keletkezett pirosságot rövid
időn elmulasztja és ezenfelül a
bőrnek fide frissességet, viruló
ifjúságot és bárszony pulhaságot ad.
Valódi minőségben kaphatók ma-
gánál a készítőnél, Fáykiss Józ-
sef gyógyszerárában a „nagy
Kristóf”-hoz Budapesten, továbbá:

Török József gyógyszerárában király-utca 12. Deb-
reczenben: Dr. Rotschnek Emil, Tamási Béla gyógy-
szerez uraknál. (2)

Postai megrendelések azonnal eszközöltenek.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség becses tudomására hozni, miszerint
a Biedermann házban levő üzletemet május
1 től a megyeház mellett levő MIS-
KOLCZY-féle házba helyezem át.

Miután a n. é. közönség eddig tanu-
sított pártfogásáért köszönetet mondok,
továbbra is becses pártfogását kérve.

Maradok tisztelettel
özv. Wertheimer Katalin
divatárasnő.

FELHÍVÁS.

PACZELT JÁNOS

mag és virágkereskedésében

Debreczen

kis templom bazar épületében kaphatók:

Tavaszi idényre legbiztosabb vetemény
magvak u. m. takar-
mány répát, Obendorfi és Mamuth fűmag-
vak kerti finom és tartós grepnek, konyha
kerti és virág magvak, mind kipróbált jó
minőségű

Továbbá, nyíló eserepes virágok és kertek
kiültetéshez mindennemű virágok nagy meny-
nyiségben és olcsó árban. Mindenféle

esokrok és koszoruk

izlésesen készülnek, pontos kiszolgál-
tatás mellett és olcsón.

Felvállal: kertek rendezését és kiültetését,
nagyban és kicsinyben, szolid
árak mellett.

Felhívom a nagy érdemű közönség figyelmét
kertészeti telepem tömeges megtekintése
végett, mely az „István” gözmalom kertjében
van, hol nagy készletben több mint

három ezer darab nemes rózsáim legszebb fajokban
készen eladásra vannak.

Teljes tisztelettel

Paczelt János.

○○○○○●○○○○○

Szabó Lajos fia

czégnél ujonnan raktárra érkeztek:

Női ruhaszövetek

hozzávaló legujabb diszek
fekete divatkelmek

színes mosó selyemruhák,

francia gyapjú Voile-ok,

cretonok, Indisch foulard

puha, jó minőségű mtr. 22 krtól.

VALÓDI

francia és cosmanosi Batist

a legutóbbi divatu minták

mint a selyem métere 42 krtól, 60 krig

Zephirek és atlas Satin.

Napernyők.

A mult nyárról kimaradt ruha-
szövetek és mosó cretonok tetemesen

leszállított árban.

○○○○○●○○○○○

Mödlingi Czipőgyár

Debreczen

Nagyvárad utca 2130.

Dusan felszerelt raktár

férfi női fiu és leány czipőket

továbbá

báli-, sétány-, menyasszonyi-, házi- és
tornaczipők.

férfi, lovagló, vadász és utazócsizmákat.

A legolcsóbb gyári szabott árak minden egyes
pár talpára be vannak vésve.

Elv: jó es olcsó.

Sarg Glycerin-fog-creme

**A fogak
szépsége**

Rövid használat után mint fogtisztító szer
nélkülözhetetlen.

KALODONT

egészségügyi
hatóság által
megvizsgálva

Utban igen czélszerű. Zamatosan frissítő.

Még a legkényesebb fogzománonak is ártalmatlan.

U. i. Német, Franciaországban stb legjobb sikerrel bevezetve és az udvarnál,
a legmagasabb körökben, ugyazintea a legegyszerűbb polgári házaknál használatban.

Kapható a gyógyszerárakban, illatszerek kereskedésekben stb. 1 drb. 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Riekl József Zelmos, Szentkirályi Tivadar Kun József és Varga Lajos uraknál.

Szent-Királyi Tivadar Debreczen.

padlózatok számára:

Keil Alajos

Padlózatfénymázt

(Glasur.)

mint legkitünőbb mázólszert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó,
szép, fényes és tartós. — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.

— 1 kis „ — „ 68 „

KEIL ALAJOS Bécseből,

Viaszk-kenőcsét

— mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő szert kemény padló számára, —

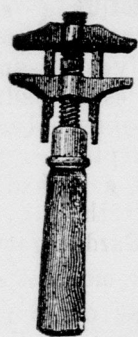
Egy köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánja

Szent-Királyi Tivadar

DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien
I. Resselgasse 5. gyári raktárában intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

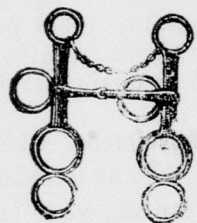
Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

Ajánl:

Gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

Gazdasszonyoknak

konyha felszereléseket,

IPAROSOKNAK

minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb acél szerszá-

mokat, utóbbikért minden darab jóállás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készit-
ményekben.

Legjutányosabb árak.

